

Konsekvensutredning

Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Information från bl.a. yrkesfisket om fångster och fiskeverksamheter ligger till grund för fiskförvaltningen och beståndsuppskattningar. För begränsade bestånd av fisk, vattenlevande kräftdjur och vattenlevande blötdjur är tillgången på data på kort sikt även avgörande för en effektiv kvotuppföljning. Det är därför av yttersta vikt att informationen är tillförlitlig och komplett. En stor del av den rapportering som kommer från yrkesfisket skickas in till Havs- och vattenmyndigheten (HaV) i pappersform. Exempelvis tog myndigheten under 2021 emot drygt 14 000 pappersblanketter med fångstuppgifter, som efter mottagandet registreras, valideras och arkiveras. Många samtal till fiskare sker i valideringsprocessen, till exempel på grund av att uppgifter har utelämnats eller fyllts i på ett felaktigt eller oklart sätt. Processen med pappersblanketter för uppgiftslämnande innebär en hög administrativ börda för myndigheteten och med största sannolikhet även för yrkesfisket.

I syfte att dels underlätta rapporteringen för fisket, dels få till ett elektroniskt flöde för alla de uppgifter som fisket rapporterar in till HaV, startade myndigheten år 2018 ett arbete med att utveckla ett nytt elektroniskt fångstrapporteringsystem, kallat EFR. Projektet som arbetar med att ta fram det nya systemet har som mål att öka kvaliteten på inkommande data samt minska den administrativa bördan för både myndighet och fiskets aktörer. Avsikten är att ersätta befintliga flöden för fångstrapportering, såväl blanketter som elektroniska system, genom ett gemensamt digitaliserat rapporteringsflöde för uppgiftslämnande i fisket.

I nu aktuella föreskriftsremiss är det huvudsakliga syftet med ändringarna att ändra kraven på fångstrapportering så att endast rapportering via EFR är möjlig för befälhavare och andra yrkesfiskare inom vissa fartygssegment.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Det remitterade förslaget innebär att alla som idag har en skyldighet enligt HVMFS 2018:11 att rapportera sina fiskeinsatser i en kustfiskejournal ska genomföra detta rapporterande elektroniskt i den nya e-tjänsten (EFR) senast från och med 1 januari 2023. Det föreslås även ett tillägg kopplat till gällande bestämmelser om bifångst av fågel och däggdjur som innebär att bifångster av dessa arter ska rapporteras från första individ. I det fall förslaget såvitt avser elektroniskt

rapporteringskrav inte kommer till stånd kommer de möjliga positiva effekterna av en digitalisering att utebli. Havs- och vattenmyndigheten kommer fortsatt att belastas med en hög administrativ börda i valideringen av inkommande uppgifter, och berörda fiskare kommer fortsatt behöva fylla i samtliga uppgifter i blanketter, frankera och posta dessa till myndigheten samt besvara frågor om otydligheter i svaren på blanketterna. De berörda fiskarna kommer inte kunna ta del av de specifika digitala lösningar som utvecklats för att möjliggöra en ökad regelefterlevnad.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Ca 480 personer rapporterade under 2021 i kustfiskejournal. Ca 100 personer omfattas redan av krav på elektronisk rapportering av kustfiskejournalen då dessa fiskar lax i Östersjön eller makrill i Västerhavet. Utöver dessa 100 fiskare finns det ca 100 personer som frivilligt rapporterar sitt fiske i en elektronisk kustfiskejournal. Ca 280 personer redovisade 2021 sina fiskeinsatser i kustfiskejournal i pappersformat.

Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Det remitterade förslaget kan initialt generera olika mycket ökad arbetstid för den enskilde rapportören, beroende på hur van individen är vid hantering av digital teknik och/eller elektronisk rapportering. Särskilt i början när individen lär sig hantera e-tjänsten kan det ta lite längre tid att hitta rätt och se vilken uppgift som hör hemma var. För den som har behov av stöd kommer stöd finnas tillgängligt, dels i form av information på hemsidan, men även i form av medarbetare på HaV som kan stödja i rapporteringen via mail eller telefon. Användning av e-tjänsten ställer krav på tillgång till dator, smart mobiltelefon, "datorplatta" eller annan teknik med vilken man kan logga in på HaV:s hemsida. Eftersom många bestämmelser och brådskande beslut om fiske kungörs på hemsidan bör de flesta fiskare redan ha sådan tillgång. Regleringen medför att kustfiskejournalen i pappersformat inte ska postas in till HaV vilket bör minska risken att dokument försvinner i posthanteringen. Det medför även att portokostnaden sparas in för fiskaren.

För myndigheten innebär övergången till nytt elektroniskt fångstrapporteringsystem en initial ökad administrativ börda i form av ökade utbildningsinsatser och support vid implementeringen. Dock anser myndigheten att dessa insatser är värdefulla och proportionerliga då övergången kommer att ge många administrativa fördelar samt kvalitativ data, som förbättrar både kvotuppföljning och fiskförvaltningen i stort.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Av 5 kap. 1 § förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen följer att Havs- och vattenmyndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter om bl.a. befälhavares och fiskelicensinnehavares skyldighet att lämna uppgifter om fiskefartyg, fiskeredskap, fiskemetod, fångst, tid och plats för fångsten, omlastning, landning och försäljning.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Såväl nuvarande regler om rapportering i kustfiskejournal som de föreslagna går utöver de minimi-skyldigheter som anges i EU-förordningar gällande fiskefartyg för vilka regler om fiskeloggbok inte gäller och som anges i artikel 16 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs. De gällande och föreslagna reglerna är dock i enlighet med de krav som följer av Sveriges anslutning till EU och Sveriges skyldighet att vidta kontrollåtgärder för att efterleva de krav som ställs inom den gemensamma fiskeripolitiken. Genom det nya rapporteringssystemet ska det bli enklare för fisket att rapportera sina fångster och enklare för myndigheten att ta del av dessa uppgifter.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreslaget datum för ikraftträdande är den 1 januari 2023.

I samband med implementeringen av det nya systemet kommer Havs- och vattenmyndigheten dels ha riktade informationsinsatser till berörda yrkesfiskare, dels lägga ut information på myndighetens hemsida. Systemet som sådant kommer att kunna laddas ner via Havs- och vattenmyndighetens hemsida, vilket myndigheten också kommer att skicka ut information om.

Företag

Regleringen bedöms få vissa mindre effekter för företags arbetsförutsättningar.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Totalt kommer ca 380 yrkesfiskare beröras av förslaget, i olika grad. Drygt 25 % av aktörerna redovisar idag redan elektroniskt på frivillig basis. Majoriteten av de som berörs av förslagen bedriver sin verksamhet i enskild firma (ca 70 %), men det finns även handelsbolag samt aktiebolag. Uppgifter om antalet anställda på fiskeföretagen saknas, då detta inte är en uppgift som HaV har tillgång till, men uppskattningen är att majoriteten av aktörerna är ensamföretagare eller har mikroföretag.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Regleringens kostnadsmissiga effekter är beroende av om företaget redan har en smart telefon, surfplatta eller dator med hjälp av vilken rapporteringen kan göras. Det är synnerligen vanligt förekommande bland befolkningen i Sverige att ha dator, mobiltelefon eller surfplatta och att använda internet. De yrkesfiskare som inte har något av de nämnda elektroniska verktygen kommer att behöva köpa ett av alternativen. Det kan dock finnas möjlighet att erhålla ekonomiskt stöd genom Europeiska havs- fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). Stödet administreras av

Jordbruksverket och kan bl.a. lämnas för utgifter som rör IT-utveckling och inköp av utrustning kopplat till elektroniska registrerings- och rapporteringssystem.¹

Regleringen innebär även en minskning i administrativ kostnad för företagen då de inte längre kommer behöva skicka pappersblanketter via posten och därmed slipper portokostnaden.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Regleringen förväntas inte medföra några övriga kostnader än de som nämns ovan.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

De föreslagna ändringarna bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden än de som nämnts tidigare i denna konsekvensutredning.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Det remitterade förslaget riktar sig specifikt till delar av det småskaliga fisket, fiske med fiskefartyg understigande tio meters längd, och någon specifik hänsyn utöver det som redan har nämnts tidigare i konsekvensutredningen, och som gäller för alla som omfattas av regleringen, behöver inte tas.

Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Utvecklingsprojektet har löpande samråd med yrkesfiskare för att ta fram och stämma av olika funktioner och utseenden i det nya rapporteringssystemet.

Kontaktperson

För eventuella frågor om denna remiss kontakta:

Ulrika Parsons, fiskeriövervakningsenhet, tfn. 010-698 60 75

För eventuella frågor om det nya rapporteringssystemet, EFR, mejla till

fangstregistrering@havochvatten.se

¹ Information om stödmöjligheter finns på Jordbruksverkets hemsida: [Stöd till fiske och vattenbruk 2021-2027 - Jordbruksverket.se](#)